

Přečetli jsme za vás:

Digitální open source intelligence a mezinárodní bezpečnost

Konec XX. století je etapou, kdy jsme svědkem doslova „privatizace zpravodajských a sledovacích zařízení a rozšíření konceptu zpravodajské činnosti. Internet, sociální média, smartphony a analytika dat přispěly k většímu zpřístupnění a šíření důležitých informací o mimořádných a krizových událostech, čímž přispěly k rychlejšímu přenosu zpráv – a ruku v ruce s tím dochází k častějšímu úniku utajovaných informací.

Pojem zpravodajská činnost tato studie chápe jako metodické shromažďování, zpracování a analýzu informací, které jsou k dispozici v otevřených zdrojích – daleko spíše než na používání tajných metod k získávání takových informací.

Metodické shromažďování hodnotných informací dává tvůrcům rozhodnutí komparativní výhodu na úrovni instituce, země, regionu nebo jakkoli jinak definovaného prostředí. Nelze přitom opomíjet hodnotu zpravodajských služeb v oblasti obchodu, financí, kultury a vzdělávání.

S dostupností dat přišly některé z prvních teorií o měnící se funkci zpravodajských aktivit v národní bezpečnosti a o tom, jak se mohla přizpůsobit měnícím se technologiím a komunikačním metodám.

Obecně řečeno, zpravodajské aktivity zahrnují čtyři hlavní procesy:

- Prvním procesem je sběr; schopnost ve prospěch státu dosáhnout, třídít a sbírat smysluplné, hodnotné informace.
- Druhým procesem je přenos, který zahrnuje vytvoření a diverzifikaci spolehlivých kanálů kritických informačních toků z cílové oblasti zpět do zpravodajského jádra a odtud přes domácí bezpečnostní instituce.
- Třetí je informovanost, což znamená, že zpravodajská komunita chápe potřeby osob s rozhodovacími pravomocemi a osoby s rozhodovací pravomocí chápou hodnotu inteligence v klíčových rozhodovacích prostředích. V organizačních kulturách, kde se priority zpravodajské komunity a rozhodovací kohorty neshodují nebo politické vedení zpravodajské komunitě nevěří, je ohrožena složka povědomí, která brání efektivnímu zpracování a přenosu klíčových zpravodajských informací v krizových scénářích.
- A konečně, agentury musí disponovat schopností „selektivního podvodu“, přičemž mohou uvést své konkurenty v omyl. To je nezbytné k zachování komparativní výhody oproti ostatním konkurentům v oblasti zpravodajství tím, že je důsledně rozptyluje a nutí k plýtvání zdroji a časem.

Zpravodajské aktivity nelze požadovat za monolitickou a standardní praxi; spíše existují kulturně podmíněné způsoby, jak maximalizovat výhodu rozhodování pomocí množství mechanismů shromažďování informací.

Autoritativní státy vykazují tendenci zveličovat domácí i zahraniční hrozby. Svou roli sehrává obvykle i blízkost aktivního konfliktu. Státy, které jsou zapojeny, nebo sousedí s aktivním probíhajícím domácím konfliktem, fungují ve srovnání se státy, které nikoli, na jiné institucionální kultuře. Většina organizačních a byrokratických modelů zpravodajských činností se liší podle zapojení země do aktivních nebo zmrazených konfliktů a/nebo účasti na zahraničních mírových operacích.

V demokratických zemích však nesmí být náklady na zpravodajské činnosti přehnané. Za tímto účelem musí stále více střídme zvažovat, jakým prioritám se věnovat – a soustředit své úsilí na problémy, které pravděpodobně vyvolají širší pozornost veřejnosti a dynamiku politiky.

Informační úniky v průběhu času více a více znevýhodní státy vůči iniciativám vedeným civilisty. Utajení se stává vysoce rozmazaným (blurred) konceptem. Události a skutečnosti, které státy a společnosti dříve považovaly za tajemství, již nejsou tajemstvím. To přirozeně přináší nutnost přehodnotit, co skrývat a co zveřejňovat, respektive jak omezit poškození, jakmile jsou tato tajemství zveřejněna.

Recenzovaná publikace:

ÜNVER, Akin, H. Digital Open Source Intelligence and International Security: A Primer. Istanbul: Centre for Economics and Foreign Policy Studies, 2018. [cit. 12. XII. 2021] Dostupné [zde](#)